

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12)
Fiume, Klotild utca (Via Clotilde) 4. szám I. em.

Nyomda telefonszáma lapzárta előtt 400.

Felelős szerkesztő:
MUKAI JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 42 kor. || Negyed évre . . . 11.— kor
Fél évre 21 Egy hóra . . . 3.75 .

EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 14 FILLÉRT
Hivatalos hirdetések milliméter sora 60 fillér.

Ossoinack András, Fiume képviselője

tegnap a magyar országgyűlés képviselőházában deklarációt olvasott fel, amelyben tiltakozott a délszláv állam megalakítására törekvő horvátok Fiuméra irányuló igényei ellen és egyben Fiume számára is az örendelkezési jog szabad gyakorlásának jogát követelte. Budapesti tudósítónk telefonjelentése után még kifejeztük azt a reményünket, hogy Ossoinack András beszédének teljes szövegéből konstatálható lesz, hogy a deklarációban energikusan hangoztatta Fiumének a magyar államtól feltétlen elválaszthatatlanságát, ma reggelre azonban kiderült, hogy Fiume országos képviselője ezt a természetes tényt se a beszédében, sem pedig a deklarációjában még csak meg sem említette, olyannyira, hogy az óvatosságot aggyasztán: Wekerle is szükségesnek találta, hogy Fiume képviselőjének kinyilatkoztatásával szemben rámutasson, hogy Fiume mint corpus separatum kizárólag és csakis Magyarországhoz tartozhat és hogy ugy a kormány, mint a korona minden más tervet, vagy igényt a leghatározottabban elutasít.

Elsősorban legyünk tisztában azzal, hogy bármilyen szándékai vannak is Wilsonnak és az ántántnak a monarchia országainak jövő kialakulására vonatkozólag, abba Európa jövő biztonsága és a jövő háborúk kiküszöbölése szempontjából semmi esetre se fognak belemenni, hogy a mai monarchia helyén holmi apró államcskák, vagy köztársaságcskák alakuljanak. Azok, akik Fiumében ebben reménykednek és maguk is ilyen szándékokat melengtetnek a szívéükön, hangoztatva a népek örendelkezési jogára vonatkozó elméletet, nagyon fognak csalódnai és talán már a közel jövő eseményei is meg fogják ez ábrándozókat győzni arról, hogy Fiume szempontjából a népek örendelkezési jogának ilyen értelműt gyakorlatáról egyáltalában szó sem lehet. Azt is megállapíthatjuk, hogy a világháborúban sohase merült fel komolyan annak a gondolata, hogy Fiume valaha is Olaszországra támaszkodhatnék, ezt még maguk az olasz politika irányítói se vették soha komolyan és legfeljebb, ha talán hangulatkeltésnek használták háborújuk népszerűsítésére, de olaszországi hivatalos helyen még erről se volt szó. Amit ebben a tekintetben „olasz aspirációk”-nak neveztek, az nem volt egyéb az áruló Zanellának a háború alatt olasz földön folytatott céltalan és kudarcot vallott agitációjánál.

Marad tehát két kérdés: Fiume lakossága Jugoszláviához kíván-e tartozni, vagy pedig meg akar-e maradni a magyar államtest keretében? Azt hisszük, hogy erre a felület nem lehet kétséges: a horvátokhoz Fiume sohase kívánt csatlakozni és ennek a lehetőségnél még a gondolatát is a legenergikusabban elutasítja, mert tudja, hogy mai kedvező helyzete, a corpus separatum, az autonómia fenntartása és az ezzel élvezett előnyök és kedvezmények megtartása csakis úgy képzelhető el, ha Fiume továbbra is Magyarország tengeri kikötője marad. A horvát aspirációk teljesülése esetén Fiume nem tarthatná meg mai speciális helyzetét, ezt a horvátok, akik Fiumét ma is horvát birtoknak vallják, egyáltalában nem tűnének, de emellett Fiume mint horvát

kikötő feltétlenül elveszitené azt a gazdasági jelentőségét, amellyel ma bír és amely a háború után, a gazdasági összeköttetések feléledése, sőt nagyarányú kiterjedése folytán, ha magyar kikötő marad — és az is fog maradni! — csak mindjobban fokozódni és emelkedni fog. A történelmi tradíciókon kívül tehát nemesupán a politikai okosság, hanem a materiális érdekek egész nagy sorozata is arra a józan belátásra készíti Fiume lakosságát, hogy a magyar állameszméhez hű maradjon és meg vagyunk győződve róla, hogy Fiume lakosságának legnagyobb része és elsősorban az olasznyelvű polgárok, nem kételkednek benne, hogy Fiume jövő boldogulását és fejlődését csakis a Szent-István koronájához való tartozandóság biztosíthatja olyan mértékben és terjedelemben, amint az Fiume szempontjából kívánatos.

Annál érthetlenebb és feltűnőbb tehát, hogy Ossoinack András óvatosan kérülte annak hangsúlyozását, hogy ő a népek örendelkezési jogát nem abból a szempontból követeli Fiume számára, hogy ezzel elszakadási törekvéseket melengessen. Az az óvatosság, amelyet Fiume képviselője tegnap tanusított, azt látszik mondani: várjuk meg, mi történik, azután majd határozhatunk, hova kívánunk tartozni. A mai időkben ez a lavirozó konjunktura-politika Fiume lakosságának józan részeiben a legteljesebb visszautasításban fog részessülni és a legnagyobb felháborodást kelt-

heti és egyáltalán nem emeli a képviselőnek azt a népszerűségét, amelyet a magyar félhivatalos organum ma hangoztat, de amelyről Fiumében nem éppen sokat tudnak. Sajnálatos, hogy Fiumét ezekben a súlyos és sorsdöntő napokban olyan egyén képviseli, akiben nincs meg a kellő hazafias elhatározottság arra, hogy magát az egyedül helyes irányban leszögezze. Fiume országos képviselőjének ebben a mai helyzetben, amikor egyáltalán nem lehet kétséges, hogy Fiumét létérdekei a magyar koronához való tartozandóságra készíti, az lett volna a világos és elmulaszthatatlan kötelessége, hogy az ország parlamentjében a horvát aspirációk ellen való tiltakozással kapcsolatban ennek félreérthetetlenül hangozzon. És meg kell kérdeznünk azt is, hogy a magyar koronának, a magyar állameszmének és a magyar kormányának a képviselője, a fiumei királyi kormányzó miért nem törekedett arra, hogy a város képviselője parlamenti deklarációjában ilyen irányban tegyen nyilatkozatot? A kormányzóknak ügyelni kellett volna arra, hogy a képviselőnek ez a baklövése meg ne történhessék és hogy deklarációjával ne állítsa be Fiumét a világ előtt olyan látszatba, mintha ennek a városnak szeparatistikus törekvései lennének. Fiume képviselőjével szemben meg kell állapítanunk, hogy a lakosság józanabb része — és ezek vannak túlnyomóan — nem is gondol a Magyarországtól való elszakadás lehetőségére, mert létének minden szála, minden érdeke ehhez az országhoz fűzi.

Németország teljesíti Wilson újabb követeléseit

A német hadsereg kiűritette Flandria, Elzász-Lotharingia és Franciaország egy részét - Az ántánt nem követeli Vilmos császár lemondását - A kormány törvényjavaslata az önálló, független Magyarországról

A TEGNAPI NÉMET JELENTÉS.

BERLIN, okt. 19. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

A legutóbbi napokban Flandria és Észak-Franciaország egyes részeit Ostende, Tourening, Boubainville és Douay városokkal együtt kiűritették és a hátsó vonalakba vonultunk vissza Brügge és a Lys között tegnap az ellenség több ízben nagy erővel utánunk nyomult. Angol századokat, amelyek Cortryktól északra és a Lys folyón át előnyomultak, ellentámadással visszavetettük. Lille-től és Duay-tól keletre lázas harc érintkezésben állunk az ellenséggel. La Chateau és az Aisne között újból megéledt a harc. Angol, francia és amerikai csapatok hatalmas harc eszközökkel próbálták hatalmukba keríteni vonalainkat. Le Chateau két oldalán az ellenség támadásai megghiusultak. Vonalaink előtt helyi betörési pontokat ellenlélekkel megtisztítottunk. Le Chateau és Aisneville között az ellenség egyes helyeken betört állásainkba. Váltakozó harcok után az ellenség Le Chateau vonalaink előtt a Vassignybe ve-

zető uton Ville Muntie mellett és Mennevret-nél, valamint Aisvilletől északkeletre állítottuk meg. Ahol az ellenség ezen a vonalon túl nyomult be; ellenlélekkel visszavetettük. Aisvillet és a dél felé csatlakozó vonalakat többszöri roham dacára megtartottuk. Éjjel megghiusultak az ellenség megghiusított támadásai. Eppígy sikertelenek maradtak az Olysetől északra az Aisne arcvonal ellen intézett ellenséges támadások is. Olysetől keletre kizitusában visszavertünk ellenséges támadásokat. Grandpierre-től nyugatra porosz gyalogezredek, a Maas keleti partján brandenburgi és szász csapatok sikeres támadó vállalkozásokat végeztek. Ludendorff, első főszállásmester.

A ROMÁNK EGYSÉGES ÁLLAMALKI-TÁST KÖVETELNEK

BECS, okt. 19. Az Újság jelenti: Az osztrák képviselőház alelnökének, Simonivicinak kijelentése szerint ő és társai föltétlenül kitaranak Ausztria román területeinek, valamint a románoktól lakott magyar területeknek egységes állammá való alakítása mellett.

Működik-e a fiumei árvizsgáló bizottság?

(Saját tudósítónktól.)

Amint A Tengerpart annakidején jelentette, a kormány rendelete alapján Fiumében is megalakult az árvizsgáló bizottság, amelynek az áruuzsora megfékezése, helyi irányarak megállapítása és az árdrágításnak a büntető hatóságokkal egyetemben való üldözése a feladata. Közöltük azt a leiratot is, amelyet az Országos Árvizsgáló Bizottság elnöke a fiumei bizottsághoz intézett és amelyben ez utóbbit feladataira és a kormányrendelet keretében megszabott hatáskörére kioktatta.

Tagadhatatlan, hogy az árvizsgáló bizottság működésére most még fokozottabban szükség van, mint eddig bármikor. Nem csupán azért, mert az áremelés terén, még most is a leghallatlanabb tobzódást tapasztalhatjuk, hanem azért is, mert a békehirek olyan árhullámzást idéztek elő, amely a legnagyobb figyelmet érdemli. A bizottságnak permanens működéssel meg kellene állapítania ezeket az árhullámzásokat és a kiszarolt, agyonuzsorázott közönség érdekében arra kellene törekednie, hogy ahol a legcélszerűbb áresést is tapasztalja, ott azonnal intézkedjen, hogy a megcsökkent árny megmaradjon és újabb áremelés lehetetlenné váljon. Kétségtelen ugyanis, hogy ha áresés egyáltalán lehetséges volt, akkor ez az elrejtett árukészletek felbukkanásának következménye és így egyáltalában nem indokolt, hogy a már leszállított árakat a háboru továbbfolytatásának reményében újból felemeljék.

Érdeklődtünk illetékes helyen, hogy a fiumei árvizsgáló bizottság működik-e és a legnagyobb csodálkozással hallottuk, hogy eddig még jóformán semmi se történt. A városnál ugylátszik, elegendőnek tartják, hogy papiroson megalakult a bizottság, de arra nem igen gondolnak, hogy a kormányrendeletek intézkedéseit a bizottság munkája útján hathatósá is tegyék. Van tehát egy újabb holt szervünk az árdrágítás leküzdésére, amely azonban kitűzött céljának elérése érdekében egyáltalában semmit se tesz. Az Országos Árvizsgáló Bizottság egyre-másra küldi a rendeleteit a fiumei bizottságnak, de tettekre itt nálunk még nem került sor. Eppen tegnap érkezett Fiuméba újabb rendelet, amelyben az Országos Bizottság felhívja a fiumei bizottságot, hogy a kirakatokban előírt ármegejelölésekre vonatkozó kormányintézkedés állandó és energikus keresztülvitelére ügyeljen fel. A rendelet szerint a bizottság azokat az üzlettulajdonosokat, akik a megengedettnél messzebbmenő árakat számítanak fel, szólítsa fel megfelelő árleszállításra, vagy helyesebben: állapítsa meg azok számára az előírt szabályszerű eljárás révén a megengedhető árakat és szükség esetén alkalmazza a legerélyesebb megtorló intézkedéseket.

Ugy értesülünk, hogy a leirat alapján a fiumei árvizsgáló bizottság fel fogja szólítani a közönséget, hogy akár névtelenül, jelentse fel azokat a cégeket, amelyeknek kirakatában az árakat drágáknak tartja. Mindenesetre helyes, ha a bizottság a vásárló közönséget is be akarja vonni az ellenőrző munkába, de mi nem sokat várunk ettől a felhívástól, mert a kirakat előtt megálló fogyasztó nem igen tudja megállapítani, jogosult volt-e a kereskedő az általa tulságosan magasnak talált árakat felszámítani? Ebből az intézkedésből sok alaptalan zaklatás származik majd és kevés eredmény az árak lecsökkentésére. Az ilyen labilis rendelkezés helyett az árvizsgáló bizottságnak állandó és alapos munkát kell végeznie, ha azt akarja, hogy a kívánatos cél: az árak lecsökkentése és az árdrágítás megfékezése, legalább részben eléressék. Ha ez meg nem történik, úgy az a rendelet is írott malaszt marad, amely az árvizsgáló bizottság létesítéséről intézkedett. Volt már alkalmunk több ízben kifejtetni, hogy mennyire szükség volna az energikus közbelépésre és reméljük, hogy Fiume polgármestere sürgősen intézkedni fog, hogy ez a bizottság a valóságban is és tényleg megfeleljen azoknak a céloknak, amelyek szolgálatára rendeltetett.

HIREK.

A VILÁGHABORU SZÖRNYETEGE

halálra sebezve gázol tovább a vértengerben. A nyugati látóhatárt még a gyilkos fegyverek sűrű füstfelhője takarja, de a sötét égbolton, amely több mint négy esztendeje borul az egész világra, áttörnek az eljövendő béke ragyogó sugarai. Világ békéjének felkelő napja olyan világos helyzetben találja az országot, amilyenre a mohácsi vész óta nem volt példa ezeréves történelmünkben. Bár tisztán látjuk a minket fenyegető veszedelemeket, mégis az a hitünk és meggyőződésünk, hogy ha az utolsó órában jobb belátásra jutunk, jobb és boldogabb jövőt biztosíthatunk magunknak. Az a meggyőződésünk, hogy báles politikával megmenthetjük az ország területi épségét. És ha ez sikerül, avval a tudattal nézhetünk a jövő elé, hogy mindazok az erők és tényezők, amelyek a multban a fejlődés kerékkötői voltak és amelyek hatása szükségképpen a világháborura vezetett, el fognak tűnni és Magyarország úgy gazdaságilag, mint szellemileg fel fog lendülni.

A háboru oly áldozatokat követelt, olyan sebeket ütött, amelyeket csak az eljövendő béke több évtizede gyógyíthat be. Itt elsősorban arra a súlyos vérvesztésre gondolunk, amelyből a magyar nép olyan tulontul kivette a maga részét. Azokat a sebeket, amelyeket a nemzet legjobb korban levő fiainak elvesztése a lelkekben ejtett, ez a generáció talán sohasem fogja kiheverni és azt a gazdasági veszteséget is, amelyet az emberek pusztulása, százezrek egészségének és munkaerejének megbénulása jelent, csak egy új generáció felnövekedése fogja pótolni. E borzalmas veszteségek a szörnyű áldozatok, amelyeket a ma élő nemzedék egy jobb és boldogabb jövő érdekében hozott.

A háboru az országtól gazdasági téren is súlyos áldozatot követelt. Megnyugvással állapíthatjuk meg azonban, hogy az ország gazdasága, ha meggyengülve is, de életerejében érintetlenül kerül ki a véres küzdelemből. A látszat talán az ellenkezőt mutatja. Az összes szükségletekben mutatkozó óriási hiány, a mértéktelen drágaság, a forgalomban levő bankjegyek szeretlen mennyisége, a valuta romlása, a felületes szemlélőben azt a hitet keltik, hogy gazdasági tekintetben az ország a romlás szélére jutott. Pedig ez nem így van. Áruhiány, drágaság, valuta és a többi jelenségek a négyesztendő háborunak olyan jelenségei, amelyek helyes politika mellett rövid egy pár éven belül nyomtalanul fognak eltűnni. Az ország vagyonának tulnyomó része érintetlenül megvan. A külfölddel szemben való eladósodásunk aránylag csekély, mert a háboru költségeit tulnyomórészt a saját erőnkől viseltük. Az eddig tapasztalt jelek azt mutatják, hogy amint a béke megkövetése bizonyossá válik, a drágaság és a valutárfolyamok már ennek a pusztá ténynek a hatása alatt is jelentősen csökkenni fognak. A nemzetközi forgalom helyreálltával az árak a világpiacon kívüli piacra fognak leszállani és megfelelő pénzügyi politikával sikerülni fog a valutakülönbségeket is rövidesen teljesen eltüntetni. Ha az ország területi épsége megmarad, az állam minden nagyobb nehézség nélkül meg fog tudni felelni a hadikölesön és a bankjegyek tulajdonosaival szemben fennálló kötelességének, annál is inkább, mert hiszen az államadósságok terhére azok a polgárok kell hogy viseljék, akik egyszersmind az államnak a legfőbb hitelezői. A békés gazdaságra való átmenettel nem fog minden megrázkódással nélkül történni, de ezek korántsem lesznek olyan nagy mérvűek, mint azt a kislélekűek hiszik. A békét, sőt már a fegyverszünetet követő minden nappal közelebb jutunk a normális viszonyokhoz és minden nap szükségképpen egy-egy lépcsőmétrét fogja kitörni annak a bilinesnek amelyet a lakosság négy év óta visel.

— **A Tengerpart 20 fillér.** A kormány erélytelensége folytán most már odajutottunk, hogy a magyar újságok a magyar jövő és az új Magyarország megteremtését csak Stockholmól és Helsingforsból importált papíron tudják hirdetni, miközben a papírgyártáshoz szükséges legfontosabb nyersanyag, a cellulose innen Ausztriába a vándorol. Ez a félszeg állapot annyira megrágitja az újságpapír beszerzését, hogy az összes fővárosi lapok

kénytelenek voltak előfizetési és példányárakat igen jelentősen felemelni. A legtöbb lapnál a drágulás számonként 12 és a fiumei napilapok is a vidéki sajtóvetni, ha azt nem akarják, hogy hírszolgálatuk és zavartalan megjelenésük ép a mostani világtörténelmi időben veszélyeztetve legyen. „A Tengerpart”, mely egyedül és kizárólag olvasóinak szeretetteljes támogatásából él és a melynek bátor, meg nem alkuvó szava a most következő nehéz időben is izmos erővel el fog hallatszani minden fiumei magyar kunyhóba, a maga részéről sem térhet ki a papír és az összes lapfentartási költségek megrágnakulása elől. Bejelentjük tehát olvasóinknak, hogy hétfőtől, e hó 21-étől kezdve „A Tengerpart” egyes száma 20 fillérbe kerül, míg az előfizetési árak november 1-étől kezdve a következők lesznek:

**Egész évre K 56.—, félévre K 28.—
negyedévre K 14.—, egy hóra K 5.—**

Tiszviselők, kereskedelmi alkalmazottak és munkások a következő kedvezményes árakon kapják „A Tengerpart”-ot házhoz szállítva:

**Egész évre K 42.—, félévre K 21.—
negyedévre K 11.—, egy hóra K 3.75—**

Bizunk továbbra is abban a szeretetben, melyet olvasóink nagy tábora, Fiumének minden lelkes magyar embere, 15 év óta lapunk iránt tanusít és a magunk részéről is ígérjük, hogy ennek a szeretetnek fokozott munkával és a mai nagy időkhez mért lendülettel igyekszünk majd megfelelni.

— **Megszűnt a fiumei gyorsvonat.** Jelentettük tegnapelőtt, hogy a fiume—budapesti gyorsvonat 18-ától kezdve nem közlekedik. Ezt a híradásunkat a fiumei magyar félhivatalos tegnap reggeli számában megcáfolta. A cáfolatra hamar megérkezett a cáfolat, amennyiben a budapesti gyorsvonat tegnap este már nem érkezett meg.

— **Meghosszabították az iskolák bezárását.** A város közegészségügyi bizottsága legutóbb ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a spanyolbetegezés további folyamatos terjedésére való tekintettel a város polgármesterének javasolja, hogy az iskolák bezárását továbbra is tartsa fenn. E határozat alapján Vio Antal dr. polgármester elrendelte, hogy az iskolákban a tanítás november 5-ig szüneteljen és erről az intézkedésről táviratilag értesítette a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot. A betegség egyébként nem eszökken erővel terjed és egyelőre kilátás sincsen arra, hogy a járvány enyhüljön. Naponta rengeteg újabb megbetegedés történik és most már igazán ninesen család Fiumében, amelyet a spanyolnátha megkímélt volna. A halálozások száma ijesztő mérvben szaporodik és a katonákkal és kórházakban elhaltakkal együtt a halottak száma most már jóval meghaladja a kétszázat. A városi tisztii főorvosi hivatal és a közegészségügyi bizottság a lakosságot fokozott óvatosságra inti és figyelmeztet, hogy mindenki a legszigorúbban ügyeljen ama óvórendszabályok betartására, amelyek alkalmasak arra, hogy a betegség terjedését esökkentsék.

— **Megváltoztatták a zöldségrendeletet.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A hivatalos lap több kormányrendeletet közöl mai számában. Részletesen közli az 1919 évre szóló adó kulcsát és körrendeletben a közlemezési hivatali rendeletét a főzélék, zöldség és gyümölcs kivétel megváltoztatása dolgában, tekintettel a horvát és fiumei viszonyokra.

— **Feniece-színház.** Tegnap este Verdi Traviatáját adták elő a színházban új szereposztással. Valery Violetta Sari Ada, Alfrédet Rijavec tenorista énekelte. A fiumei közönség mindkettőt jól ismeri és a tegnapi zsufolt ház lelkesen és megértő szeretettel, sokszor tapsolt a két kitűnő énekesnek, akik tehetségük legjavát nyújtották. A Traviata előadását ma este B-berletben megismétlik, a két főszerepet ma este is Sara Ada és Rijavec éneklék.

— A szilva és szilvaiz legmagasabb ára. Budapesti tudósítónk telefonálja: A hivatalos lap közli a miniszterium rendeletét, amely a szárított szilvának és szilvaiznek legmagasabb árát állapítja meg. A magyar aszalt szilva legmagasabb ára zsákokban métermázsánként 285 korona, szerb 385, bosnyák és hercegovinai 445 korona, valamint megszabja a kocsikenőcsök előállítását, forgalomba hozatalát és maximális árát, amely gyári árban 185 koronába kerül.

— A zágrábi nagy ékszerlopás. A zágrábi rendőrség tegnap, majdnem egy heti késéssel átiratot intézett a flumei rendőrséghez, hogy vasárnap éjjel 1 órakor ismeretlen tettesek által kellel felnyitották az Ilica-utca 5. szám alatt levő Engelsrath-féle ékszerüzletet és onnan több mint félmillió értékű ékszert vittek el. Az átirat részletesen közli az ellopott tárgyak értékét és mennyiségét és kéri a rendőrséget, hogy nyomozzon az ellopott ékszerek után.

— Eltelt betörő. Tegnap reggel felkezdett a büntető bíróság Bucich János felett, aki azzal volt gyanúsítva, hogy D'Alessandro olasz alattvaló szabónak az üzletét feltörte és onnan több, mint kétezer korona értékű árut lopott el. A bíróság a betörést bizonyítottan vette és Bucichot 2 évi fegyházra ítélte.

— Hirtelen halál. Tegnapelőtt délután 2 órakor a Hungária-uton Udovich Antal 62 éves napszámos, turkóví lakos hirtelen meghalt. A rendőrorvosi szemle a halál okát nem tudván megállapítani, a rendőrség a holttest orvosrendőri boncolását rendelte el. A boncolás a temető halottsházában tegnap megtörtént és megállapítást nyert, hogy Udovichot szívizékhüvel érte.

— Apollo Mulató (Via Gir. Fabris 6.) Esténként pont 8 órától előadás, utána kabaré.

sült államokba utaztak, hogy ott az olasz hadicélok érdekében hangulatot teremtsenek.

A MONARCHIA KÉPVISELETE A BÉKETÁRGYALÁSOKON.

BÉCS, okt. 19. Bécsi mértékadó körökben úgy tudják, hogy az osztrák és magyar monarchiát a béketárgyalásokon továbbra is mint osztrák és magyar monarchiát egy külügyminiszter fogja képviselni, aki mellett azonban Magyarország kiküldött tanácsadója fog működni.

A KORMÁNY TÖRVÉNYJAVASLATA A PERSZONÁLIS UNIÓRÓL

BUDAPEST, okt. 19. A miniszterelnök a tegnapi ülés végén beterjesztette a Házban a kormányának a perszonális unióról szóló törvényjavaslatát, amely kilenc szakaszból áll. Az első szakasz kimondja Magyarország független és önálló államiségét, a második szakasz hatályon kívül helyezi az 1867. évi XII-ik törvénycikket, a többi szakasz az átmeneti intézkedések végrehajtásáról ad a kormányának felhatalmazásokat.

AZ ÚJ, FÖDERALISZTIKUS AUSZTRIA KIALAKULÁSA

BÉCS, okt. 19. Az Ujság jelenti Bécsből: A miniszterelnök tegnap a pártok vezetőit fogadta, hogy őket informálja a királynak az ausztriai ügyek rendezésére irányuló terveiről. Az új föderalisztikus alapon álló Ausztria, osztrák-német, cseh-szláv, délszláv és ruthén államokból állana és pedig Ausztria császárság, Illyria és Haliés különálló, de közös külképviselettel és közös hadüggyel bírna.

NÉMETORSZÁG TELJESITI WILSON FELTÉTELEIT

BÉCS, okt. 19. Az Ujság jelenti Bécsből: Ottani illetékes körökben azt hiszik, hogy Wilsonnak a monarchiához intézett felelete a svéd követ útján ma este megérkezik. A lap tegnap nyilvánosságra hozott információja mellett marad, mely szerint a válasz előtt gyorsan bekövetkeznek a Wilson által kívánt változások, hogy a központi hatalmak a kritikus időkön átjussanak. Az autokrata rendszer Németországban megszűnik, az új, parlamentáris kormány útján kormányzott Németország feltámad. Wilson azt követeli, hogy Németországban az autokraciának meg kell szűnnie. Erre a követelésre a tétel való választ nyomban megadták, az autokraciát meg. Wilson most már döntő elhatározás előtt áll és meg fog elégedni azokkal a becsületes garanciákkal, melyeket Németország most neki ad, vagy meghallgatásra fognak nála találni az amerikai sárga sajtó hangjai és azok az engesztelhetlen hangok, amelyek az ántantszövetség országaiból származnak? Wilson nehéz elhatározás előtt áll, mely jórészt a világ egész jövődjére döntő lesz.

FRANCIA VÁROSOK ANGOL ÉS FRANCIA TŰZ ALATT

BERLIN, okt. 19. Lille, Lambresort, Lommet, Andra és Modelaina külvárosok 16-án ismét angol tüz alatt állottak. Torcéigot 18-án lőtte először az ellenség és Demain további gránátlövés céljai voltak. A Mont-Cornet-Rossey szakaszon a franciák először lőttek frontunk mögött eddig érintetlen helyiségeket.

(Szöveg folytatása a IV. oldalon).

Apróhirdetések.

E rovatban minden szó 15 fillér; vastagabb szedett szó 30 fillér; legkisebb apróhirdetés tíz szó. A kiadóhivatal fentartja magának a jogot, hogy neki nem megfelelő tartalmu apróhirdetéseket közlését megtagadja és az esetleg már lefolytatott hirdetés díjat visszaadja.

Tisztességes fiatal nő takarítónői állást keres egész napra. Cim a kiadóban.

Gyors- és gépirás. Magyar, német, olasz gyorsírás és gépirás különböző rendszerű gépeken. Tanulás bármikor megkezdhető. Cim Viale Deák 2. (Gyorsírókör).

LEGUJABB.

Németország teljesíti Wilson újabb követeléseit

Jelentés a német kormány válaszában irányelveiről

BERLIN, okt. 19. A német válaszjegyzék még nincs megszüvegezve, de az irányelvei az eddigi tanácskozásokon már kialakultak. Amint hivatalos helyről közlik, a jegyzék lényeges tartalma a következő:

A német kormány hozzájárul a megszállott területek előzetes kiürítéséhez, de feltételezi, hogy időközben megkezdődhetnek a béketárgyalások, mivel a kiürítés gyakorlati keresztülvittele előreláthatólag három hónapot fog igénybe venni. A válasz határozott hangon száll szembe Wilson azon állításával, hogy a német csapatok visszavonulási útjukon kegyetlenségeket követnek el. Németország kész beleegyezni abba, hogy egy semlegesekből alakítandó bizottság a helyszínén vizsgálja meg a viszonyokat. Ami a tengeralattjáró háborút illeti, az megtorló intézkedés volt az angol kitérhetetlenség körüljárás ellen, amelynek sok ezer német asszony, gyermek és aggasztóan esett áldozatul. Ha e tekintetben néha tul-

kapások történtek, azt a német kormány ószintén sajnálja és hajlandó a súlyosított tengeralattjáró háborút további intézkedésig beszüntetni és azt csupán mint cirkáló háborút folytatni. A fegyverszünet kérdésében az az álláspontja a német kormányának, hogy az a katonai tényezők dolga és a kormányoknak már most meg kell tenniük a lépéseket, hogy erőszokban a kölcsönös meg egyezést keressék. Az ugynevezett autokrácia Németországban az alkotmány módosításával megszűnt. A jegyzék felsorolja az eddigi módosításokat és utal a további intézkedésekre, amelyek célja az alkotmány további módosítása. Egyébként hangsúlyozza a válasz, hogy Németország senkinek sem engedheti meg, hogy belügyeibe avatkozzék, mivel a német népnek éppen olyan igénye van az önrendelkezési jogra, mint bármely más nemzetnek. A német birodalom hajlandó az igazságos békére, de erőszakos és szegényteljes békére soha.

—0—

A németek Flandria, Franciaország és Elzász-Lotharingia egyes részeit kiürítették

BÉCS, okt. 19. A mai német hivatalos jelentés már általánosságban hírül adja, hogy a német csapatok Északfranciaország és Flandria egy részét már kiürítették. Nagyon természetes, hogy ezt a kiürítést a front mögött már korábban elő kellett készíteni. Részben semleges, részben illetékes katonai körökből eredő információk meg egyeznek abban, hogy a német front mögött mindig nagy rend uralkodik és fejtelenség-ről szó sincsen. A kiürítés részleteiről ezek a körök azt mondották, hogy Belgium katonai kormányzója már két héttel ezelőtt kiadta a parancsot Belgium polgári kiürítésére, hogy a megszállott területekről minden front tartására nem okvetlenül szükséges intézményt, vagy berendezést elszállítsanak. Az ántánt igyekezett különösen az első időkben olyan híreket terjeszteni erről a visszavonulásról, hogy a németek mindent felgyujtanak és szétrombolnak, olyan tárgyakat is, amelyeknek elpusztítása nem okvetlen katonai szükség és valamennyi flandriai várost lángba borítanak. A válaszjegyzék, amelyet a németek ma vagy holnap elküldenek, erre vonatkozólag már konkrét tényeket is tartalmaz, valamint azt a parancsot, melyet a hadvezetőség már korábban kiadott a csapatoknak, valamint a vezetőségnek, hogy lehetőleg mindent kimélgjenek visszavonulásuk útján. Ezekkel a hírekkel kapcsolatban jelentések érkeznek Elzász-Lotharingia kiürítésének részleteiről is. A Pesti Napló értesülése szerint Baseltől Colmarig körülbelül negyven falut ürítették ki, főként azért, hogy az ottani lakosságot megkímélgjék esetleges har-

cok következményeitől. A német hatóságok Mühlhausen, Colmar és Althausen lakosságának kiadták a parancsot, hogy szintén tartásukra készen magukat az esetleges kiürítésre.

ANGOL VELEMÉNY A NÉMET VÁLASZJEGYZÉKRŐL

ROTTERDAM, okt. 19. A londoni lapok szerint jólétesült körökben az a vélemény, hogy Németország válasza alkalmasint újabb engedelményeket fog tenni, mégse valószínű, hogy a központi hatalmak most teljesen kapitulálni fognak. A német kormány újabb kísérletet fog tenni, hogy az ántánt követeléseit megváltoztassa.

AZ ÁNTANT NEM KIVÁNJA VILMOS CSÁSZÁR LEMONDÁSÁT

BUDAPEST, okt. 19. Az Ujság jelenti: Bécsi körökből vett értesítés szerint berlini udvari körökben úgy hírlik, hogy Vilmos császár nem gyávaságból, hanem azért nem mond le a trónról, mert nem akarja bizonyítékát adni annak, hogy a világháború felidézésében bűnösnek érzi magát. Beavatott körökben úgy tudják, hogy az ántánt nem kívánja a császár lemondását, hanem megelégszik Németország demokratikus átalakulásával.

FIUMEI IRREDENTÁK AMERIKAI AGITÁCIÓJA.

LUGANO, okt. 19. Fiuméből, Zárából, Isztriából és Triesztből származó irredenták, közöttük Zanella Richárd is az Egye-

